

Za samooobrazovanje

R1tēn

№15/20.11.12 društvena pitanja

Sram

NAJAVLJENA za isti dan kada i Parada ponosa, pa ubrzo potom otkazana, Parada srama *Saveza ratnih veterana* za trenutak jeste skrenula pažnju javnosti na probleme veteranske populacije, ali su ih među stručnjima mediji brže bolje sakrili iz okoštalih antonimija na liniji Srbija/druga Srbija. A čitav događaj je zapravo pokazao raspeće na sasvim drugim mestima: dva dana nakon najeve Parade srama, ratni veteran iz Vlasotinca i aktivista NVO *Ratni veterani Srbije za mir* Novica Kostić poslao je e-mail na adresu velikog broja udruženja i institucija u Srbiji sa kojima njegova NVO sarađuje, u kom optužuje *Savez ratnih veterana* da, uprkos proklamovanim ciljevima, njihov skup faktički znači kontramiting Paradi ponosa; sledećeg dana, *Gej lezbejski info centar* je u svom saopštenju kritikovao organizatore Parade ponosa zbog nesolidarnosti sa drugim „ugroženim grupama“, i ukazao na potrebu ugroženih da iskoriste medijsku pažnju koju Parade ponosa ima.

Na posletku su se oglasili i oni protiv kojih je Parade srama i uperena – predsednik političke stranke Pokret veteranata, narodni poslanik i višegodišnji uzurpator reprezentacije veteranata Saša Dujović usprotivio se održavanju Parade srama „zbog simboličke datuma i velike mogućnosti eskalacije sukoba u Beogradu, što nikome ne ide u prilog, a najmanje ratnim veteranima koji su svojim delom dokazali da Srbiju vole iznad svega“. Za razliku od *Saveza ratnih veterana*, koji je u najevi Parade srama jasno naglasio da njihova manifestacija nije pokušaj razbijanja Prajda, i da „svi građani Srbije imaju isto pravo da se kroz mame skupove organizuju i skreću pažnju na probleme koja takva populacija ima“, Dujović je iskoristio priliku da podrži poziciju vlasti o Paradi ponosa: „Zahtevamo od organizatora ‘prajda’ da shodno izražavanjima o borbi za ljudska prava odustanu od svojih namera da 6. oktobra šetaju gradom. Na taj način će pokazati da su im evropski put Srbije

i ljudska prava na prvom mestu“, stoji u Dujovićevom saopštenju povodom Parade srama. Poslanik Dujović je o istom trošku prokomentarisao i borbu Saveza ratnih veteranata za isplatu ratnih dnevnicu: „Ratni veterani Srbije nikada nisu ratovali za novac, već za čast i obraz države Srbije i takvu sliku ne može pokvariti niko, pa ni pojedinci koji pokušavaju da iskoriste vruću temu Prajda za svoju promociju“.

Otkud uopšte komentar o dnevnicama u saopštenju o Paradi srama? Da li samo zato što *Savez ratnih veterana* svojom akcijom za isplatu dnevnic ugrožava Dujovićev monopol na reprezentaciju veteranata? To je sigurno jedan, vrlo, vrlo važan razlog, ali nije jedini. Odgovor se, mislim, krive i u tekstovima dvojice veteranata ratova iz devedesetih godina, Đorđa Palibrka, danas IT inženjera, koji kaže da se u ratu našao „igrom slučaja“, i Miroslava Tamburića, danas NVO aktiviste. I jedan i drugi o ratnim veteranima govore kao o „njima“. Kao i *Gej lezbejski info centar*, Đorđe „ih“ percipira kao „socijalno ugrožene“, Miroslav kao „ranjivu grupu“. Većina veteranata to danas i jesu, jer su u privatizaciji svojih preduzeća ostali bez radnih mesta, ali otkud je klasna identifikacija kod obojice naših autora, igrom slučaja srednjoklasnih „dubitnika tranzicije“, toliko snažnija od njihovog životnog iskustva u ratu da sebe čak i ne vide kao veteranе?

Drugim rečima, otkud se ratni veterani u Srbiji ne percipiraju kao učesnici rata, već kao „tranzicioni gubitnici“? Uz svo poštovanje za borbe ugroženih grupa, kao i za apele na solidarnost među njima i sa njima, treba napomenuti da baš ta vrsta borbe, razvijena u okviru liberalno-kapitalističke ideologije, i baš ta definicija pojedinih grupa kao ugroženih, vodi ka njihovom takmičenju za javne simboličke, budžetske i druge resurse, i ka zabrani razvijanja zajedničkog horizonta – tzv. „zabrani društva“.

Ivan Zlatić

skup, da se obrate organizacionom odboru *Saveza ratnih veteranata Srbije*. Ovim skupom želimo da ukažemo na velike probleme koji postoje u populaciji ratnih veteranata, kojih ima oko 500 hiljada u Srbiji, a kojima se niko ne bavi. Takođe želimo ukazati na sve nebrige i kriminalne radnje koje se vrše u ime ratnih veteranata i unutar sektora za boračko-invalidsku zaštitu, koja traje u kontinuitetu od završetka ratova 90-tih, na koji način i kako se troše i dodeljuju sredstva koja su namenjena svim ratnim veteranima, a ne samo povlaštenim, podobnim i odabranim, da tražimo smenu pomoćnika ministra za boračko-invalidsku pitanja Mire Čavaljuge, koji je jedan od glavnih krivaca. Sa ovog skupa želimo da pošaljemo poruku tolerancije i razumevanja, da javnost Srbije vidi da su to normalni ljudi, njihove komšije, prijatelji, braća i očevi, koji su se odazvali pozivu da brane domovinu, oni koji su za nju bili spremni da daju ono najvrednije, a to je život, oni koji su nesebično ostavili deo sebe na ratištima. Ratni veterani žele da nakon završetka skupa

dobrovoljno daju krv i budu donori organa. Organizacioni tim „Parada srama“ pozivaće Ministarstvo zdravlja Srbije da pošalje mobilne timove transfuzije krv i ekipu gde će se ratni veterani prijavljivati kao donori organa. Do sada ima prijavljeno oko 40 hiljada ratnih veteranata, članova njihovih porodica, poštovalaca i simpatizera, a očekujemo da će na tom skupu prisustvovati oko 70 hiljada ljudi, jer se svakodnevno prijavljuju. To neće biti i nije pokušaj razbijanja „Parade ponosa Beograd“, jer svi građani Srbije imaju isto pravo da se kroz mirne skupove organizuju i skreću pažnju na probleme koja takva populacija ima. *Savez ratnih veteranata Srbije* kroz afirmaciju prava i promociju kulture nastojaće da radi na unapređenju stanja kvaliteta života i prava ratnih veteranata u Srbiji. Novi Sad 10. septembra 2012. godine Generalni Sekretar *Saveza ratnih veteranata Srbije* Vukelić Željko

političkih partija – i to je tačno. Ti ljudi govore, donose odluke i prihvataju uslove u ime svih veterana.

Sa nekim od Vas smo zajedno radili na projektima „Ratni veterani kao graditelji mira“, „Uključivanje ratnih veteranata u izgradnji posleratnog društva“, itd.

Kao kruna svemu došla mi je vest da neki Savez ratnih veteranata Srbije, za koji nisam ni znao da postoji (priznajem nije dobro hvaliti se neznanjem), najavljuje da će 6. oktobra u Beogradu održati „Paradu srama“, s ciljem da pažnju javnosti skrene na ratne veteranate. Iako su znali da su organizatori ovogodišnje „Parade ponosa“ saopštili ranije da će ta parada biti održana 6. oktobra, s ciljem promocije ljudskih prava LGBT populacije. http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=09&dd=11&nav_category=12&nav_id=642097

E, sada oni kažu: „Ovim skupom želimo da ukažemo na velike probleme koji postoje u populaciji ratnih veteranata, kojih ima oko 500 hiljada u Srbiji, a kojima se niko ne bavi (...) To neće biti, i nije pokušaj razbijanja *Parade ponosa Beograd*, jer svi građani Srbije imaju isto pravo da se kroz mirne skupove organizuju i skreću pažnju na probleme koja takva populacija ima.“ To kažu oni, a ja se pitam:

1. Kako i zašto baš istog dana kada LGBT populacije najavljuje svoju „Paradu ponosu“?
2. Kako i na koji način misle da drže pod kontrolu tako veliki broj ljudi? - Najavljuju dolazak više od 70000 veteranata!!! (Lično mislim da neće biti ni 700, ali i to je rizik, no možda nisam u pravu!)

3. U čije ime taj *Savez ratnih veteranata* donosi takvu odluku i ko stoji iza toga? Čak i da treba održati neki skup veteranata, kako to da veterani na jugu Srbije, a koji nisu u malom broju posle strašne tragedije na Kosovu i rata sa NATO-m, ne učestvuju u takvim odlukama?

4. Zašto svi čute o tome? Državni vrh tvrdi da je parada ponosa skup visokog rizika, a dodatno se najavljuje skup ljudi sa ratnim iskustvom, koji žive sa ratnom traumom, zaboravljeni od države i društva.

5. Zašto pod nazivom „Parada srama“, da li je to neka kontra, ili slučajnost?

6. Da li opet neka mala grupica govori i radi u ime svih ratnih veteranata Srbije? Dokle više? Naravno, možda ja nisam u pravu, možda preterujem sa strepnjom, jednostavno možda se plašim nasilja koga ne bi trebalo da bude, ali me ovo ozbiljno brine.

Naravno, Vas molim da ako ovo ne smatrate bitnim, samo zanemarite ovu poruku, ili je izbrišite.

Svima Vama želim uspešan rad i puno sreće!
Srdačan pozdrav,
Novica Kostić, Vlasotince

uciteljneznalica.org

Otvoreno pismo veteranata i aktivista udruženja „Ratni veterani Srbije za mir“

poslato 12. septembra 2012. godine

Subject: SRVS najavljuje svoju paradu!!!!

Dragi/i svi,
Dvadeset godina živim sa etiketom ratnog veteranata i belegom ratnog vojnog invalida, želeći da prihvatom svoju ličnu odgovornost za sve sto sam činio, ili nisam dovoljno učinio u vreme tog struktornog nasilja – taj prokleti rat. Sa jakom motivacijom radio sam i kao mirovni aktivista, učesnik i sunicijator prekograničnih akcija izgradnje mira i suočavanja sa prošlošću. Izlazak ratnih veteranata iz uloge zrtve, prihvatanje odgovornosti i osuda zločina bio je moj zadatak broj jedan. Naravno da sam jedan od onih koji smatraju da je ova država vodila neke svoje ratove koje danas ne priznaje, pa tako i ne priznaje učesnike tog rata, zvali ih mi danas učesnici oružanih sukoba, rata, ratni veterani, ili borci njima je sve jedno... To su ljudi sa iskustvom rata i ima ih nekoliko stotina hiljada u Srbiji, i ti ljudi danas žive sa tom etiketom i sa svojom traumom (naravno ovde ne govorim o onima koji su činili ratne zločine; govorim pre svega o tadašnjoj deci koju smo sa muzikom ispod šatora ispraćali u vojsku, a neko ih je bez znanja najbližih odveo u rat).

Ova država ima neke svoje ratne veteranate koji su joj potrebni i koji su nezamenjivi već dvadeset godina, njih koristi po potrebi, a za uzvrat oni su debelo plaćeni i nagrađeni. To su samozvani predsednici republičkih udruženja veteranata, a neki i pripadnici sitnih

Saopštenje Saveza ratnih veterana Srbije povodom „Parade srama Beograd“

SAVEZ ratnih veteranata Srbije najavljuje održavanje javnog skupa pod nazivom „Parada srama“ koja će se održati 6. oktobra u Beogradu, kojom se želi skrenuti pažnju javnosti Srbije na najmarginalizovaniju grupu ljudi, a to su ratni veterani.

Ovim putem pozivamo sve one koji su voljni da ovim vidom učestvuju u borbi za ostvarenje dostojanstva i ljudskih prava ratnih veteranata, da učestvuju ili podrže ovakav mirmi

GLIC podržava „Paradu srama“

PODRŽAVAMO sve ugrožene grupe da na miran način zahtevaju svoja socijalna prava i

da brane svoje ljudsko dostojanstvo. Iznenadeni smo zbog kratkovidosti organizatora „Parade ponosa“ koji ne žele da pokažu ni minimum solidarnosti sa drugim ugroženim društvenim grupama. „Paradu ponosa“ mora da vodi princip solidarnosti, jer ako tražimo da se građani Srbije solidarišu sa LGBT populacijom i apelujemo na njihovu empatiju, tako LGBT populacija mora da pokaže solidarnost i empatiju prema drugima. Gej lezbejski info centar je i prošle godine podržao protest malinara koji je bio zakazan istog dana kao i „Parada ponosa“, i to činimo i danas jer razumemo potrebu ugroženih da iskoriste medijsku pažnju koju parada ima kako bi se i o njihovim problemima govorilo u javnosti.

Gej lezbejski info centar, 13. septembar 2012. godine

Saopštenje Saveza ratnih veterana o otkazivanju Parade

NAKON brojnih najava u medijima i javnosti, vezanih za predstojeće protestne šetnje 6. oktobra u Beogradu, pokušaja politizacije bivših boraca i manipulacije ciljevima veterana, SAVEZ RATNIH VETERANA SRBIJE je odlučio da ne učestvuje tog dana na sličnim skupovima. Ovim gestom želimo da izbegnemo moguće provokacije, kao i zloupotrebu veterana u političke svrhe. Naš jedini cilj je animiranje javnosti o nedostojnom položaju ratnih veteranata Srbije uzrokovanim decenijskom blokadom donošenja zakona, kojim bi se taj položaj popravio, a Srbija prestala biti jedina zemlja u regionu koja nema Ustavom garantovana puna zakonska prava za 500 000 svojih građana. SAVEZ RATNIH VETERANA SRBIJE od ovog cilja neće odustati, prvenstveno insistiranjem na hitnom dijalogu sa predstavnicima države, a ukoliko ova aktivnost ne nađe na razumevanje nadležnih, zadržava pravo na ostale mere i aktivnosti.

Beograd, 26. septembar 2012. godine

Parada našeg srama

MORAM sa dozom lične sramote da priznam da je čitava priča oko Parade srama prošla nekako mimo mene, pre svega zato što sam na neki način odavno izvan ove priče, i što sam svoje učešće u ratu, na Kosovu 1999. godine, potisnuo negde u drugi plan. Ja sam celoj u toj priči završio igrom slučaja, tako što sam bio na odsliženju redovnog vojnog roka, i uopšte nisam smatran da taj rat je imao bilo kakvog smisla. Ni danas ne mislim da je imao. Iz moje neke vizure ratovi na ovim prostorima bez izuzetaka predstavljaju sramotu tadašnje generacije, koja je na pragu 21. veka Jugoslaviju, nešto što se, ako poređimo sa ovim tvorevinama danas, zvalo država, uništila do temelja. I to zarad čega? Teritorija, religija, nacionalnost? Zajebi sve drugo u društvu, recimo nauku, pravo na pristojan rad, bolju železnici, daj da se mi ogradimo prvo. OK, možda nacionalne elite naše bivše zemlje vide više od mene, a ja eto ostah zaostao u nekom levčarenju. E sad bi se, pretpostavljam, na osnovu ovakvog uvoda očekivalo da nemam obzira ni prema onima koji su u tom ratu učestvovali. Nije, međutim, to tako jednostavno. Ako se takve stvari gledaju iz ugla pojedinca i ličnih

sudbina, onda više ne možemo primenjivati naša politička ubedjenja, kakva god da su. Bilo kakva generalizacija u tim slučajevima nema smisla. Recite, šta ja znam, nekom muslimanu iz Bihaća: „Sedi ti drugar i opusti se i drži se svojih mirovnjačkih principa, dok sudbina tvoje porodice zavisi od toga hoće li književnik Legija prodati oružje Fiku, ili Aliji“. Ili to isto nekom Srbinu u, recimo, Banja Luci, dok stiže u ofanzivi „oslobodioči“ Knina. Ili, objasnite Hrvatu u Slavoniji da pijana ekipa koja je došla ko zna odakle nije tu radi njegove veš mašine, nego da brani konstitutivnost srpskog naroda. Ili pak možda Albancu kome je selo opkoljeno i spremno za higijensku meru poznatu kao čišćenje. Svaka priča zvuči isto, zar ne? Više se ne može tako lako osuđivati neko ko drži pušku, čak i u ovako besmislenom ratu, na ime opštih načela. Prosto nekad ne birate u situaciju, ona često izabere vas i stavi vas negde u neku crnu rupu gde zakoni, principi i načela koje poznajete više ne važe. A ako birate da ih se držite, vi ste principijelni, ali i mrtvi. Bukvalno.

Danas su ljudi koji su učestvovali u ratu svuda oko nas, srećemo ih na stanici, na poslu, i svi imaju jednu zajedničku osobinu. Ne znamo za njih i na zanimaju nas. A zašto? Pa, eto, možda nisu udovoljili onome što je ovo nesrećno i glupo društvo zahtevalo od njih. Za patroiove iz centra Beograda nisu sačuvali dovoljno teritorija koje bi oni u svojim knjigama zvali „naše“. Znate ih sigurno, to su oni što rade u Beogradu u različitim državnim institucijama, u slobodno vreme mogu se naći u kafanama od Knez Mihajlove do Skadarlije, a vikendom negde po selima Srbije, gde drže srceparajuće govore o tome kako mladi treba da ostaju na selu i dive se čistom vazduhu. Baš oni. E, vidite, tim ljudima je sve ovo najteže palo. Oni i danas pate u svojim „skromnim“ stanovima u centru Beograda. I pišu knjige. I dalje brane Srbiju. Od Parade ponosa recimo. Junaci.

A ovi što su direktno učestvovali? Pa oni nisu imali tu viziju, samim tim i njihova je bol manja, pa stoga i ne treba obraćati previše pažnju na te njihove trivijalne brige o protezi za izgubljenu nogu, o nemogućnosti da rade, o traumama koje i dalje svake noći preživljavaju. Sad još hoće da sa okupljanjem na nekoj Paradi srama uznenimiravaju građane i prikažu belom svetu sliku Srbije koja ne brine o ugroženima, a Srbija je, zar ne, nešto sasvim drugo, nasmejana i vesela dok na masovnim okupljanjima sa ponosom čeka svoje pobednike – Noleta & Family i ostale pripadnike Udruženja teniskih profesionalaca.

A možda ih je i ostalo suviše za naše cenjene akademike i vizionare, pa im sad smetaju. Eto, za ono što su naši ovnovi predvodnici zamislili i to predočili svojoj javnosti preko cenjene i vazda kritične državne televizije, ratni veterani su, kao, izgubili rat. A na drugoj strani, recimo u Hrvatskoj, su ga kao dobili. Njihovi ovnovi predvodnici su srečni. Pa se tamo utrukuju ko će sve biti branitelj, kojih danas ima više nego ikada za vreme rata.

Ovo društvo ljudi koji su učestvovali u tom ratu ne vidi iz dva razloga. Ili ljudi u Srbiji smatraju da nisu zadovoljene njihove kafanske aspiracije, ili pak smo, obmuto, postali svesni koliko je u stvari ovaj rat bio pun zla. A bilo je itekako groznih stvari. Samo lud čovek to može danas da negira. Nažalost, sekvene toga sam i sam imao prilike da vidim.

Ali opet, na drugoj strani, tu su bili i ljudi koji su i pored toga što su gubili sve ostajali ljudi, i to je bilo najveće herojstvo u čitavom ratu. Bez obzira na to što su dosta vojnika koji su bili sa mnom, bili puni predrasuda o Albancima i o svetskoj zaveri da nam se otme Kosovo, nijedan nije mogao da ostane nečovek kada bi naišla kolona izbeglica, da ne odvoji nešto od svoje hrane i da je ne podeli njima. Ne može se tek tako uništiti duša, ma koliko se to trudili raznorazni TV majmuni. To je suština priče većine učesnika rata širom bivše Jugoslavije. Bez obzira na sve, većina su ostali ljudi. Koji su tu i danas, i koji se bore sa duhovima prošlosti, i sa posledicama onog užasa, a niko nije danas tu da im pomogne nimalo. Na koji način da pokažu da im je potrebna pomoć? Hmm, možda će gospodin Dačić, Krkobabić, Ilić, Dinkić, Mrkonjić i ostala mnogobrojna

zaposlena rodbina da se kao savesne osobe okrenu poboljšanju uslova života građana? Ili možda nekom vrstom otpora ovim moralnim gromadama? Uopšte, na koji drugi način, ako ne protestom i otporom političkoj eliti (vlast & opozicija u paketu), bilo ko u ovoj zemlji ko je zapostavljen, da pokaže da nema prava i da ih jednostavno uzme? Medijski eksces sa Paradom srama i „ugrožavanjem bezbednosti“ elita iz centralnih beogradskih ulica zaista se čini kao dobra ideja. Nismo učesnicima rata kao društvo dužni zato što su se borili za otadžbinu, ili što je iskazano veliko herojstvo, ili što su osvojili ovu, ili onu teritoriju. Dužni smo im zato što je kod većine u onom besmislu opet posle svega nađen neki smisao. Ostati čovek. Ako to ne vidimo, onda je njihov današnji socijalni položaj naša sramota. Đorđe Palibrk, IT inženjer, veteran rata na Kosovu 1999. godine

Dodi na Paradu. Kad?

Dodi juče

PARADA je valjda kakva svečanost, svečana priredba kojoj je cilj da se nešto pokaže. To je neka svečana smotra, povorka, defile (fr. défilé) većeg broja učesnika koji se kreću, najčešće predviđenom rutom. Parade se često održavaju povodom obeležavanja godišnjice nekog događaja, proslava, ili kakvih sličnih zgoda.

I onda treba da se zapitamo ima li kakvog problema ako bi neko da paradira, ovde i sada. U Srbiji u 21. veku.

Kako ja spadam, svakako, u one koji nemaju ama baš nikakav problem sa bilo kim ko bi da paradira, a da pri tome ne ugrožava ustavni porekak (dok sam bio klinac stalno sam se pitao šta ovo u stvari znači; sad znam i nisam nešto posebno oduševljen tim saznanjem), onda je logično i da se „parada ponosa“ i „parada srama“ imaju organizovati i da oni kojima plaćam porez imaju dužnost da to obezbede.

U senci halabuke oko jedne parade, najave ove druge, tužno ali realno nazvane „parada srama“, bile su uglavnom vrlo stidljive, zloupotrebljene, rado dočekivane u očima dežurnih patrijotskih organizacija. One valjda u tome videše prirodno partnerstvo u pripremama za prebijanje „parade ponosa“. Ovde ne da nije priorodno partnerstvo, nego je u pitanju protivprirodan blud. Gomila naloženih mladih šovinista sa velikim zadovoljstvom se spremala da se pridruži ljudima koji se „bore za istu stvar“. Neće biti, mlađe junoste, ti ljudi nisu isto što i vi. Možda neki i misle isto. Ali, šta ko zna u Srbiji u vezi s pravima veteranata? Skoro niko skoro ništa.

Ono što je trebalo da bude „parada srama“ zapravo je bila ideja da se skrene pažnja na jedan veliki problem. O kome se čuti. O kome će se čutati.

Država se stidi svojih veteranata, učesnika rata. Stidi se ljudi koji su ili iskreno iz srca uzeli pušku u ruku, ili su morali, da ne ostanu bez glave ili posla, u najmanju ruku. Ili zato što su bili redovni vojnici. Neki su isli i protiv svoje volje. U suštini je to najmanje bitno. Oni su tako, nenadano, postali jedna klasična „ranjava grupa“, koliko god da nisu ni svesni tog svog statusa. Ja se generalno radujem svim povodima, danim i okolnostima u kojima će se u Srbiji čuti glas ranjivih grupa.

U Srbiji, prema nekim podacima, trenutno živi oko 500 hiljada veteranata. Posle broja nezaposlenih, ovo je verovatno najveća „ciljna grupa“, s urovnim projektnim rečnikom rečeno. Država se za njih ne interesuje, ne primećuje ih. Njima, za početak, treba makar malo dostojanstva. Za početak. A kada se malo zagrebe ispod površine videće se koliko Srbija ima invalida, majki i očeva koji su izgubili svoju decu.

Smatram da svi koji imaju problem i čija su prava ugrožena, imaju pravo na protest, imaju pravo da skreću pažnju na sebe i da traže da im se pomogne. Svi imaju to pravo. Ali, to se

pravo završava na onoj granici na kojoj bi se, ako se ona pređe, ugrožavalo pravo drugog. Svako ima pravo da se bori, ali bez nasilja. „Parada srama“ se od početka suočavala sa pokušajem manipulacije bivšim borcima i njihovim ciljevima. Ruku na srce, ima i među njima onih koji su svesno tome doprineli, i u tome učestvovali. Ako je, a verujem da jeste, cilj parade srama trebao biti skretanje pažnje javnosti na nedostojan položaj ratnih veteranata u Srbiji i donošenje odgovarajućeg zakona o veteranima, zašto i kako bi neko s tim imao problem?

S druge strane, ako je „parada srama“ bio mučki plan suprostavljanja pravima „onih drugih“ skovan u nekoj DB kuhinji, onda... hm... Već sam matur da psujem, a još maturiji da se ponovo susrećem sa kojekakvim inspektorima službi s čudnim imenima, pa će se uzdržati daljih komentara.

Dok sve ovo prebiram po glavi, zapitam se da li sam ipak po ko zna koji put ispašao naivan i glup? Nisam siguran. Pitam se da li ja uopšte imam pravo da se vrednosno odredujem prema ovoj temi. Jesam deo te priče, gledam na to svojim očima, mislim o tome svojom glavom. Lično poznajem dosta veterana koji su tog dana bili spremni za Paradu, ali onu drugu. Pitam – a šta je s Paradom srama? Rekoće mi da na Paradu srama i misle – neće se „oni“ šetati Srbijom za koju sam ja krvario.

Nije, valjda, slučajno ni odabran taj famozni 6. oktobar. Famozni je jer u Srbiju nikada nije stigao, a famozni je i jer se od tog „datuma“ uvek previše i očekivalo. Na kraju nikome skoro ništa i nije doneo.

Koga je tu, u stvari i od čega sram? Bojam se da neću dosta dugoi konačnog saznavati odgovor.

Ako je krvario – znam. Zašto? Opet ne znam. Često, sve češće mi pada na um da će svaka sledeća parada, makar u podnaslovu imati „parada srama“, jer to će na žalost postati jedna od odrednica ove naše i ovakve Srbije, u svakom smislu.

Miroslav Tamburić, aktivista nevladine organizacije FORCA iz Požege i veteran rata u Hrvatskoj 1991. godine

Izdavač:

Učitelj neznanica i njegovi komiteti

Imenovati TO ratom

CZKD

Urednik:

Ivan Zlatić

Dizajn i prelom:

Matija Medenica

Štampa:

Fotokopirnica „Student“

UČITELJ
NEZNALICA
I NJEGOVI KOMITETI

imenovati
TO
ratom

ROSA
LUXEMBURG
STIFTUNG
SOUTHEAST
EUROPE

Српски ратни ветерани
Odbrani Filozofski
Odbrani Filološki

Kingdom of the Netherlands

Projekat finansiraju Evropska unija kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava i Holandska Ambasada u Beogradu po programu Matra Embassy Programme. Sadržaj ovog stampanog materijala je isključiva odgovornost CZKD-a i pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.